



Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Excluditur actus voluntatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

ARTICULUS III.

In quânam operatione rationali consistat beatitudo formalis?

SUMMARI A.

1. Varij actus Beatorum.
2. Beatitudo accipitur vel integraliter, vel formaliter.
3. Varietas sententiarum.
4. Removetur à beatitudine formalis actus voluntatis primò ex naturâ & inductione actuum voluntatis.
5. Secundo ex naturâ amoris.
6. Tertio ex natura beatitudinis objectivâ.
7. Quarto ex natura consecutionis illius.
8. Eliditur responsio Adversarj.
9. In sola visione consistere beatitudinem formalem ostenditur auctoritate.
10. Essentiale requisitum beatitudinis formalis, quòd sit primordialis consecutio & possessio Summi Boni convenit soli visioni.
11. Item quòd sit primò distinctiva status patriæ à statu viæ.
12. Finis aliquando significat acquiescere in re possessâ.
13. Quo sensu comprehensio pertineat ad voluntatem?
14. D. Augustinus loquitur de beatitudine integrali.
15. Beatitudo formalis est intima unio consecutiva, non prospectiva.
16. Quomodo beatitudo formalis adequatè debeat satiari naturam intellectualem?
17. An & quomodo beatitudo teneat suum objectum?
18. Visio quomodo DEUM assequatur sub ratione Summi Boni?
19. An visio sit perfectissima operatio?
20. Qualis esset beatitudo hominis in purâ naturâ.
21. An & qualis datur beatitudo in hac viâ?

§. I.

Præsupposita ad resolutionem Quæstionis.

Notandum primò. Plures esse actus, quos Beati circa suum objectum beatificum elidunt. Primus est clara & intuitiva DEI visio, de qua I. Jo. 3. Videbimus eum sicuti est. Secundò eliciunt actum amoris & charitatis, unde I. Cor. 13. dicitur: Charitas nunquam excidit. Tertio. Gaudium & delectationem: idèò Matth. 13. Servus bonus & fidelis jubetur intrare in gaudium Domini sui. Quia verò duplex est amor, videlicet amor amicitia seu benevolentia, quo amatur divina bonitas ut bona DEO; alter concupiscentia, quo amatur Divina bonitas ut bona videnti: idèò huic amori duplici respondet gaudium duplex, unum quo gaudet de omni bono DEI, quatenus est bonum ipsius DEI: alterum, quo gaudet de eodem, quatenus à se possessio.

Notandum secundò. Beatitudinem dupliciter posse considerari. Primò integraliter, prout dicitur statum collectum ex omnibus bonis, quibus Beatus perficitur, Secundò formaliter & essentialiter, prout dicitur primam affectionem Summi Boni; ex qua ceu fonte primordiali cæ-

tera bona cuncta promanant. Si primo modo accipiatur, certum est, in illâ actus tam intellectus, quàm voluntatis includi, quâ de causa in S. Script. & SS. PP. modò visionis, modò fructus, modò gaudij nomine nuncupatur. Si accipiatur modo posteriori, variè sentiunt Authores, quorum sententia (ut jam exoletas relinquam) præcipuè sunt tres.

Prima, quæ est Alberti M. D. Bonaventuræ, Suarezij, Amici. Disp. 2. sect. 6. docet beatitudinem formalem consistere in actu utriusque potentia, intellectus & voluntatis, nempe simul in visione & amore. Altera est Scoti in 4. d. 49. q. 1. dicentis, illam in solo actu voluntatis, & quidem in amore amicitia consistere. Tertia est D. Thomæ, ejusque sequacium, qui illam in solâ clara visione Divinæ essentia adequatè collocant, & reliquos actus amoris, delectationis, fructus tanquam proprietates inseparabiles consequi docent.

§. II.

Excluditur actus voluntatis.

CONCLUSIO prima. Beatitudo formalis, nec adequatè, uti vult Scotus, nec inadequatè, uti vult prima sententia, consistit in actu voluntatis.

Ratio est primò. Actus voluntatis non potest esse consecutio Summi Boni: ergò in illo nec adequatè, nec inadequatè consistit beatitudo formalis. Consequentia patet: Anteced probatur. Omnis actus voluntatis circa ultimum finem, aut est desiderium illius, aut gaudium, delectatio & fructus ipsius, aut simplex amor: sed nullus ex illis actibus potest esse consecutio illius ultimi finis. Ergò. Major patet ex sufficienti enumeratione: vel enim finis seu bonum est absens & sic est desiderium ipsius, vel est præsens, sicque est gaudium de ipso, vel fructus ipsius, vel abstrahitur à præsentia & absentia, sicque est simplex amor. Minor probatur: Desiderium est de bono absenti, ergò non est consecutio ipsius: Delectatio & fructus tendunt in bonum jam possessum; ergò supponunt consecutionem & possessionem boni. Amor simplex præcendit à præsentia; ergò nec ipse dicit possessionem.

Probatur secundò. Amor amicitia, quo delectatur de bono DEI, quatenus bona DEI sunt, (in quo Adversarij vel totam beatitudinem formalem, vel partem illius collocant) non potest esse forma, quâ Beati consequantur, & beatificè possideant illud bonum, quod amant; ergò nulla ratione potest in illo beatitudo formalis constitui. Anteced. prob. Beatitudo formalis cum sit consecutio & possessio Summi Boni consistit in illo actu, qui est forma conjungens Beato bonum infinitum: sed amor amicitia non est talis forma. Ergò: Minor prob. Amor qui sistit in bono amici, ut bonum amici est, non est forma conjungens illud bonum cum amante, sed amor amicitia sistit in bonis DEI, ut sunt bona ipsius: ergo

ergo non est forma conjungens illa bona cum Beato.

6. Probatur tertio. Operatio, in qua formalis beatitudo consistit, debet esse adeptio objecti beatifici, sed qua ratione DEUS est objectum amoris amicitiae, non est objectum beatificum: ergo. Min. prob. DEUS rationem objecti beatifici non obtinet prout est nostrum Summum Bonum, sui possessione rationalem appetitum adaequatè satians; atqui amor amicitiae non tendit in DEUM, quatenus est nostrum, sed quatenus est suum Summum Bonum: ideo etiam posito amore amicitiae non sequitur amantem beatificari; ut patet in viatore, qui licet per actum charitatis specie & numero indistincta à charitate patriae feratur in DEUM, inde tamen ne quidem partialiter beatificatur. Confirm. Ea ratione DEUS est nostra Beatitudo objectiva in patria, qua ratione per actum spei ad ipsum tendimus in via: sed per actum spei tendimus ad ipsum, prout est nostrum Summum Bonum, nos sui possessione beans: ergo ut sic, & non ut est suum Summum Bonum est beatitudo objectiva.

7. Probatur Quarto. Operatio praesupponens consecutionem Summi Boni, uti non est prima illius consecutio, ita nec beatitudo formalis: atqui amor amicitiae praesupponit consecutionem Summi Boni; ergo. Minor probatur. Amor amicitiae ex se abstrahit à praesentia vel absentia objecti, estque indifferens ad actum desiderii, vel gaudii: Si enim bonum sit absens, gignit desiderium; si sit praesens, parit gaudium. Ergo quod magis pariat gaudium, quam desiderium, quodque sit conjunctus cum Summo Bono, potius quam se junctus, non habet ex propria natura, sed ex suppositione alterius actus, quo obtinetur possessio, & praesentia Summi Boni.

8. Respondent Adversarii: quod amor amicitiae praesupponat quidem in Beatis consecutionem, & possessionem Summi Boni in genere intellectivo, & sub ratione Summi Veri, non tamen in genere affectivo, & sub ratione Summi Boni.

Sed contra est primo. Ad genus affectivum non pertinet consequi, sed prosequi objectum: quia voluntas, quae tam est boni absentis, quam praesentis, non habet ex propria ratione, ut faciat sibi objectum praesens, illud trahat, teneat, consequatur, sed ut ab objecto trahatur & alliciatur, atque in illud inclinetur: ergo ne quidem in genere affectivo amor potest esse prima consecutio Summi Boni.

Contra est secundo. Quod etiam si actus voluntatis esset aliquo modo consecutivus sui objecti, tamen in pravio actu intellectus tanquam in radice contineretur, atque essentia metaphysica beatitudinis formalis dicit illam primam consecutionem Summi Boni, quae alias operationes circa illud radicaliter continet, & tanquam proprietates effundit: ergo essentia beatitudinis formalis non in actu voluntatis, sed intellectus quaeri & reperiri debet.

Contra est tertio. Quod licet ratio, sub qua intellectus fertur in objectum, non sit ratio boni, sed veri, tamen intra rationem primi Veri, quod intuetur intellectus Beati, etiam continetur ratio ultimi finis & Summi Boni; haec enim omnia re-

praesentantur per claram DEI visionem: ergo Beatus videndo DEUM, etiam illum consequitur secundum rationem finis ultimi, & Summi Boni. Nam secundum omnem illam rationem (ita ut termini reduplicativi non designent rationem motivam sub qua, sed terminativam qua) Beatus DEUM consequitur, quae ipsi representatur in visa DEI essentia; sed etiam ratio finis ultimi & Summi Boni adaequatè & inamissibiliter satisfiati, ipsi representatur in visa DEI essentia: ergo etiam secundum hanc rationem Summi Boni DEUM per visionem consequitur, Igitur

§. III.

Statuitur sola visio.

CONCLUSIO secunda, Beatitudo formalis in solo actu intellectus, nimirum clara DEI visione consistit. Ita S. D. hic a. 4. Conformiter Sacrae Scripturae quae saepenumero hanc visionem ceu vitam & mercedem aeternam proponit: Jo. 17. *Hac est vita aeterna, ut cognoscant te solum DEUM verum.* Matth. 5. *Beati mundo corde, quoniam ipsi DEUM videbunt.* 1. Jo. 3. *Qui apparuerit, similes ei erimus, quia videbimus eum, sicuti est.* Jo. 17. *Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi sum ego, & illi sint mecum, ut videant claritatem meam, quam dedisti mihi.* Consonant in eandem sententiam SS. Patres, Nazianz. Or. ad plag. grand. *Regnum calorum est contemplatio Trinitatis.* Ambros. l. 2. de offic. c. 2. *Scriptura Divina vitam beatam in cognitione posuit Divinitatis.* Praecipue D. Augustin. lib. 1. de Trin. c. ult. *Visio, qua contemplabimur immutabilem DEI substantiam, sola est Summum Bonum.* Soliloq. cap. 36. *Hac est plena beatitudo, & tota gloriae hominis, videre faciem DEI sui.* Et paulo post. *Visio ergo tua est tota merces, & totum gaudium, quod expectamus.*

Probatur ratione primo. Illa operatio essentialiter constituit beatitudinem formalem, quae ex suo intrinseco conceptu est prima consecutio & possessio Summi Boni, ex qua velut radice & fonte aliae operationes & potentiarum perfectiones promanant. Sed una sola clara DEI visio est ab intrinseco prima affectio & possessio Summi Boni, quae alias operationes & potentiarum perfectiones radicaliter continet, & ceu proprietates effundit: ergo illa sola formalem beatitudinem constituit.

Minor quoad 1. membrum probatur. Illius potentiae actus per se primo consequitur objectum, cujus proprium munus est objectum ad se trahere, & facere intime praesens; sed haec actus intellectus, utpotè potentiae repraesentativae, qui objectum ad se trahit, & intime conjungit intelligenti, vel in esse intentionali & objectivo, si illud objectum uniatur mediante specie distincta, vel in esse reali, si illud per seipsum obeat munus speciei intelligibilis. Econtra actus voluntatis potentiae caecae & nullatenus repraesentativae, non facit objectum sibi praesens, sed est pondus & inclinatio in objectum, à qua voluntas trahitur. Jam verò talis actus intellectus, in proposito, est clara DEI visio: ergo illa sola